

KAMER VAN KOOPHANDEL
WEST-BRABANT

Startende ondernemers in Roosendaal 2005

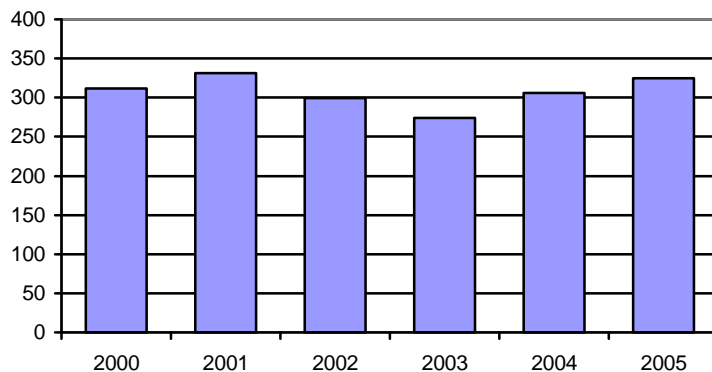
I. Ontwikkeling startende ondernemers

Aantal startende ondernemers gestegen

In 2005 zijn in Roosendaal 325 personen een onderneming gestart¹. Dit zijn er ongeveer 20 meer dan in 2004, oftewel een groei van 6,2%. Zowel landelijk (+15,4%) als in West-Brabant (+18,5%) ligt de groei op een hoger niveau. Tezamen zijn door deze ondernemers in 2005 circa 315 bedrijven opgericht, hoofdzakelijk eenmanszaken.

Figuur 1

Ontwikkeling van het aantal startende ondernemers in Roosendaal tussen 2000 en 2005

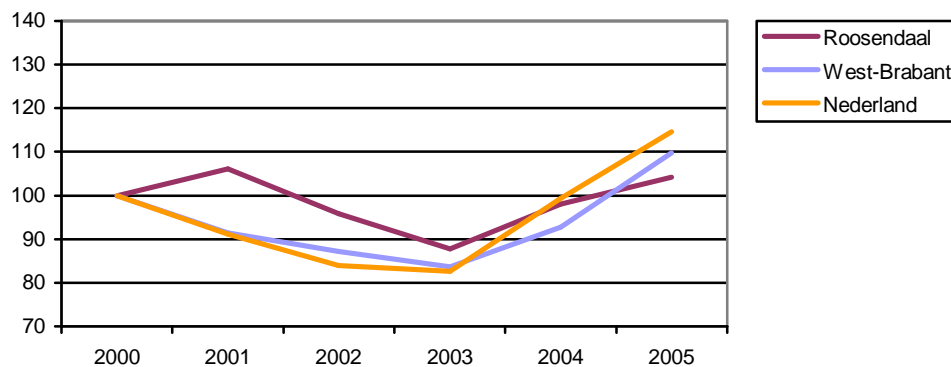

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

De ontwikkeling van het aantal startende ondernemers volgt in Roosendaal grotendeels de landelijke en regionale ontwikkeling. In de periode 2003-2005 blijft de groei in Roosendaal wel iets achter.

Figuur 2

Geïndexeerde ontwikkeling van het aantal starters in Roosendaal, West-Brabant en Nederland tussen 2000 en 2005 (2000=100)

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

¹ Een startende ondernemer is een persoon die in het jaar voorafgaande aan de start van de onderneming nog niet zelfstandig economisch actief was en die een nieuw bedrijf vestigt. Bedrijfsovernames vallen hierbuiten.

Roosendaal is binnen West-Brabant nummer drie

Binnen de regio West-Brabant staat de gemeente Roosendaal wat betreft het aantal startende ondernemers, na Breda en Bergen op Zoom, op de derde plaats. In totaal neemt Roosendaal 11,6% van alle starters in de regio voor haar rekening.

Tabel 1

Aantal startende ondernemers in West-Brabant per gemeente (2005)

Gemeente	Aantal starters	Aandeel In regio
Breda	998	35,7
Bergen op Zoom	358	12,8
Roosendaal	325	11,6
Oosterhout	265	9,5
Etten-Leur	181	6,5
Moerdijk	136	4,9
Halderberge	127	4,5
Steenbergen	108	3,9
Woensdrecht	106	3,8
Rucphen	104	3,7
Zundert	88	3,1
Totaal	2.796	100,0

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

Indien het aantal starters per gemeente wordt gerelateerd aan de omvang van de beroepsbevolking, staat Roosendaal binnen West-Brabant bijna onderaan. Alleen Moerdijk komt nog slechter uit de bus. Roosendaal kende in 2005 8,7 starters per 1000 personen uit de beroepsbevolking². Ook over een langere periode bezien (2000-2005) scoort Roosendaal onder de maat (een achtste plaats).

² Beroepsbevolking: alle personen van 15 tot en met 64 jaar die tenminste 12 uur per week werken of willen werken, daarvoor beschikbaar zijn en bovendien actief zoeken naar werk.

Tabel 2

Aantal starters per 1000 personen uit de beroepsbevolking per gemeente

	2005		Gemid. 2000-2005	
	Gemeenten	Score	Gemeenten	Score
1	Breda	12,3	Rucphen	10,4
2	Bergen op Zoom	11,6	Breda	10,3
3	Woensdrecht	11,0	Oosterhout	9,6
4	Rucphen	10,9	Woensdrecht	9,0
5	Oosterhout	10,8	Steenbergen	8,7
6	Steenbergen	9,9	Moerdijk	8,6
7	Halderberge	9,5	Bergen op Zoom	8,5
8	Zundert	9,5	Roosendaal	8,3
9	Etten-Leur	9,1	Etten-Leur	8,1
10	Roosendaal	8,7	Halderberge	8,0
11	Moerdijk	8,2	Zundert	7,4
	Totaal West-Brabant	10,6	Totaal West-Brabant	9,1
	Totaal Nederland	10,9	Totaal Nederland	9,1

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

Meeste starters in persoonlijke dienstverlening, detailhandel en bouw

De meeste starters zijn te vinden in de persoonlijke dienstverlening (16,3%), de detailhandel (16,0%) en de bouw (12,9%). Ook de facilitaire diensten en de adviesdiensten (beide 11,1%) tellen relatief veel startende ondernemers. Vergeleken met het landelijke beeld springen vooral de hoge aandelen van de persoonlijke dienstverlening, het vervoer en de groothandel in het oog. Sectoren als de bouw, de adviesdiensten en de facilitaire diensten zijn in Roosendaal minder prominent vertegenwoordigd.

Tabel 3

Aantal startende ondernemers in Roosendaal naar sector (2005)

Sector	Roosendaal		West-Brabant	Nederland
	Abs.	%	%	%
Landbouw	8	2,5	3,0	2,6
Industrie	11	3,4	3,4	4,0
Bouw	42	12,9	15,7	14,8
Groothandel	33	10,2	8,2	8,2
Detailhandel	52	16,0	15,2	16,2
Horeca	12	3,7	4,5	3,9
Vervoer	21	6,5	4,4	3,5
Financiën	3	0,9	0,6	0,9
Adviesdiensten	36	11,1	11,8	13,9
Facilitaire diensten	36	11,1	12,3	13,8
Persoonlijke diensten	53	16,3	15,0	13,2
Algemene diensten	18	5,5	5,9	5,1
Totaal bedrijfsleven	325	100,0	100,0	100,0

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

Indien verder op brancheniveau wordt ingezoomd, blijkt dat de branche 'kapper/schoonheidsverzorging' met 33 starters op nummer één staat. Daarmee is deze branche goed voor ruim 10% van alle starters. Andere branches met veel starters zijn de burgerlijke/utiliteitsbouw, detailhandel non-food en de automatiseringsdiensten.

Tabel 4

Top 10 branches met absoluut de meeste starters in 2005

Branche	Abs.	%
1 Kapper, schoonh.verz.,ov.	33	10,2
2 Burg./utiliteitsbouw	22	6,8
3 Automatiseringsdiensten	17	5,2
4 Detailhandel non-food	17	5,2
5 Cultuur, recreatie	15	4,6
6 Post en communicatie	14	4,3
7 Ingenieursbureaus	14	4,3
8 Bouwspecialismen	13	4,0
9 Economische diensten	12	3,7
10 Reparatie, postorders	11	3,4

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

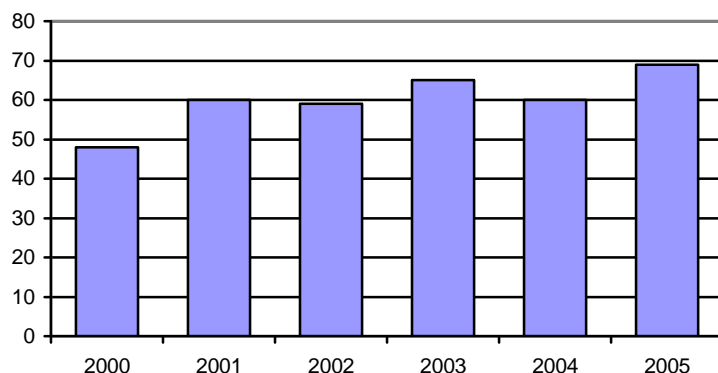
II. Buitenlandse starters

Toename aantal buitenlandse startende ondernemers

Het aantal startende ondernemers van buitenlandse origine³ is in 2005 toegenomen. Werden er in 2004 nog 60 buitenlandse starters geteld, in 2005 is dit opgelopen tot 69. Dit is gelijk aan een groei van 15%.

Figuur 3

Ontwikkeling van het aantal buitenlandse starters in Roosendaal tussen 2000 en 2005

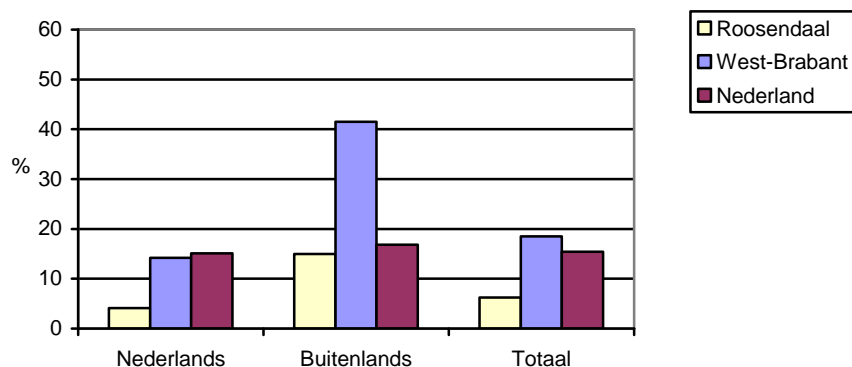
Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

³ De herkomst van een starter wordt bepaald aan de hand van het geboorteland. Hierdoor blijven tweede en derde generatie allochtonen grotendeels buiten beeld. Deze zijn vaak in Nederland geboren.

Ondanks de snelle groei van het aantal startende ondernemers van buitenlandse origine blijft de groei in Roosendaal achter bij die van West-Brabant (+41,5%) en Nederland (+16,8%). Ook de groei van het aantal Nederlandse starters (+4,1) blijft duidelijk achter bij de referentiegebieden.

Figuur 4

Procentuele groei aantal starters in Roosendaal en Nederland in 2005 naar herkomstland

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

Roosendaal kent relatief veel buitenlandse starters

In totaal was in 2005 zo'n 21% van alle starters in Roosendaal van buitenlandse komaf. Dit is duidelijk hoger dan het West-Brabantse en landelijke gemiddelde (beide 19%). Binnen West-Brabant kennen alleen de gemeenten Woensdrecht (39,6%) en Bergen op Zoom (27,1%) een groter aandeel buitenlandse starters. Roosendaal is in totaal goed voor 13,2% van het totaal aantal buitenlandse starters in West-Brabant. Ter vergelijking, van het totaal aantal startende ondernemers is de gemeente goed voor 11,6%.

Tabel 5

Buitenlandse startende ondernemers per gemeente

Gemeenten	Aantal	Aandeel in de regio	Aandeel in totaal starters
Woensdrecht	42	8,0	39,6
Bergen op Zoom	97	18,6	27,1
Roosendaal	69	13,2	21,2
Breda	196	37,5	19,6
Etten-Leur	27	5,2	14,9
Steenbergen	16	3,1	14,8
Zundert	11	2,1	12,5
Halderberge	14	2,7	11,0
Oosterhout	28	5,4	10,6
Rucphen	10	1,9	9,6
Moerdijk	12	2,3	8,8
Totaal West-Brabant	522	100,0	18,7

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

Van de buitenlandse starters in Roosendaal zijn de meeste afkomstig uit Marokko en Turkije. Beide landen nemen ongeveer een kwart van het totaal voor hun rekening. Andere landen in de top 5 zijn Polen (20,3%), België (4,3%) en Suriname (4,3%).

Tabel 6

Aantal buitenlandse starters in Roosendaal naar herkomstland (2005)

Herkomstland	Abs.	%
Marokko	17	24,6
Turkije	17	24,6
Polen	14	20,3
België	3	4,3
Suriname	3	4,3
Antillen	2	2,9
Overig	13	18,8
Totaal	69	100,0

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

Veel buitenlandse ondernemers actief in de detailhandel

Ongeveer 25% van de buitenlandse ondernemers is actief binnen de detailhandel. De bouw en de groothandel volgen met elk 12%. De landbouw staat op één wanneer wordt gekeken naar het aandeel buitenlandse starters per sector. In totaal was in 2005 circa 63% van alle starters in de landbouw van buitenlandse origine. Andere sectoren met relatief veel buitenlanders zijn de horeca, de vervoerssector en de detailhandel.

Tabel 7

Buitenlandse starters in Roosendaal naar sector (2005)

	Aantal	Aandeel in totaal	Aandeel in sector
Landbouw	5	7,2	62,5
Industrie	2	2,9	18,2
Bouw	8	11,6	19,0
Groothandel	8	11,6	24,2
Detailhandel	17	24,6	32,7
Horeca	5	7,2	41,7
Vervoer	7	10,1	33,3
Financiën	0	0,0	0,0
Adviesdiensten	3	4,3	8,3
Facilitaire diensten	7	10,1	19,4
Persoonlijke diensten	4	5,8	7,5
Algemene diensten	3	4,3	16,7
Totaal	69	100,0	21,2

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

III. Starters naar leeftijd

Starter gemiddeld 35 jaar oud

De gemiddelde leeftijd van een startende ondernemer in Roosendaal is 35 jaar. Dit is vergelijkbaar met het landelijke beeld en ook al een aantal jaren constant. Vooral de groep dertigers is met ongeveer 34% goed vertegenwoordigd. Starters in de leeftijdscategorie 20 tot en met 29 jaar vormen 31% van het totaal, veertigers zijn goed voor 26%. Maar 8% van de starters is ouder dan 50 jaar.

Tabel 8

Leeftijd startende ondernemers (2005)

Leeftijd	Aantal	%
tot 20 jaar	6	1,8
20 t/m 24 jaar	41	12,6
25 t/m 29 jaar	58	17,8
30 t/m 34 jaar	50	15,4
35 t/m 39 jaar	60	18,5
40 t/m 44 jaar	50	15,4
45 t/m 49 jaar	34	10,5
50 t/m 54 jaar	17	5,2
55 t/m 59 jaar	4	1,2
60 t/m 64 jaar	3	0,9
65 jaar en ouder	2	0,6
totaal	325	100,0

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

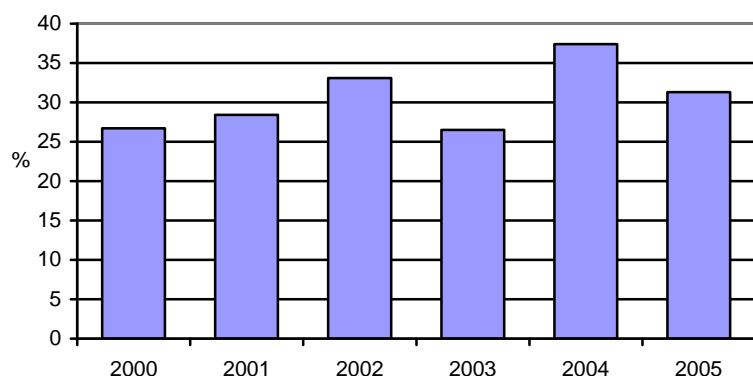
IV. Starters naar geslacht

Aandeel vrouwelijke startende ondernemers gedaald

In totaal zijn 94 vrouwen in 2005 een onderneming gestart. Dit is ongeveer 31% van het totaal aantal startende ondernemers in West-Brabant. Ten opzichte van 2004 (37%) is het aandeel vrouwen teruggelopen. De groei van het aantal startende ondernemers in Roosendaal wordt in 2005 volledig bepaald door mannelijke starters. Zij noteren een groei van 15,1%, terwijl het aantal vrouwelijke starters daalt met 12,1%.

Figuur 5

Aandeel vrouwelijke startende ondernemers in Roosendaal in de periode 2000-2005

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

Veel vrouwen actief in de persoonlijke dienstverlening

De meeste vrouwelijke starters zijn te vinden in de persoonlijke diensten (vooral schoonheidsverzorging, haarverzorging en voetverzorging). Ruim 37 vrouwen zijn in deze sector een bedrijf begonnen (ruim 39% van alle vrouwelijke starters). Op nummer twee staat de detailhandel met 19%, op de derde plaats volgen de algemene diensten met bijna 9%. Het aandeel vrouwen wisselt sterk per sector. De persoonlijke diensten zijn koploper met 77%. Ook de algemene diensten (47%) en de detailhandel (37%) kennen relatief veel vrouwen. In de landbouw en de bouw zijn vrouwen zo goed als niet te vinden.

Tabel 9

Aantal vrouwelijke startende ondernemers in Roosendaal naar sector

Sector	Aantal vrouwen	Aandeel in totaal	Aandeel in sector
Landbouw	0	0,0	0,0
Industrie	2	2,1	18,2
Bouw	2	2,1	5,4
Groothandel	8	8,5	26,7
Detailhandel	18	19,1	36,7
Horeca	2	2,1	20,0
Vervoer	4	4,3	19,0
Financiën	1	1,1	33,3
Adviesdiensten	5	5,3	15,2
Facilitaire diensten	7	7,4	20,0
Persoonlijke diensten	37	39,4	77,1
Algemene diensten	8	8,5	47,1
Totaal	94	100,0	31,3

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

V. Activiteiten Kamer van Koophandel op het gebied van starters

Starters vormen een belangrijk onderdeel van het autonome groeipotentieel van een gemeente. Naast het feit dat starters direct voor werkgelegenheid zorgen, dragen zij tevens bij aan een stuk vernieuwing en dynamiek. Starters brengen nieuwe producten of processen op de markt en stimuleren daarmee het zittende bedrijfsleven om ook te innoveren. Alle maatregelen die er op gericht zijn om nieuwe ondernemerschap te stimuleren en de levensduur van de bedrijven vergroten moeten vanuit economisch perspectief worden toegejuicht.

Starters vormen een belangrijk speerpunt voor de Kamer van Koophandel West-Brabant. Op het gebied van voorlichting maar ook meer projectmatig is de Kamer zeer actief op het gebied van nieuw (en beter) ondernemerschap. Hieronder worden de belangrijkste activiteiten van de Kamer op dit gebied kort weergegeven. Voor meer informatie wordt verwezen naar www.kvk.nl.

A) Voorlichting

Persoonlijke gesprekken:

- Voorlichting Individueel: Gratis gesprek van 20 minuten bedoeld om de allereerste (vaak brandende) vragen te beantwoorden. Welke stappen moeten worden ondernomen en in welke volgorde.
- Maatwerkgesprek: Gesprek met een bedrijfsvoorlichter van één uur tegen een vergoeding van € 30,-. Tijdens dit gesprek kan op specifieke vragen van de klant worden ingegaan. Het gesprek kan ook worden gebruikt om te klankborden (bijvoorbeeld ondernemingsplan doornemen voordat men naar de bank gaat)
- Advocaten en accountantsspreekuur: Kosteloos gesprek van een half uur voor diepere juridische en financiële vragen.

(Thema)bijeenkomsten:

- Startersoriëntatiebijeenkomst: Algemene oriëntatieavond (Kamer, Belastingdienst en bank) bedoeld om mensen een gevoel te geven wat het betekent als ze ondernemer worden. Deze bijeenkomsten zijn eenmaal per maand en kosten € 30,-
- Seminars / bijeenkomsten: Vervolg op de startersbijeenkomst. Deze gaan dieper over zeer uiteenlopende onderwerpen (kosten € 30,-).
- Landelijke startersdag: Grote jaarlijkse bijeenkomst (gemiddeld 1.500 bezoekers) met presentaties, infomarkt, gesprekken met specialisten, etc. (ongeveer 35 standhouders).
- Landelijke Internationale Handelsdag: Qua opzet vergelijkbaar met de landelijke startersdag, maar nu bedoeld voor ondernemers met im- en exportplannen.
- Uitvoering PSB-regeling: Subsidieregeling voor mensen met exportplannen.
- Presentaties op scholen: De Kamer geeft regelmatig presentaties op scholen van het voortgezet onderwijs om het starten van een eigen bedrijf te promoten.
- Starterssociëteiten: In een aantal gemeenten heeft de Kamer geholpen bij het opzetten van sociëteiten voor starters. Tevens biedt de Kamer ondersteuning.

Producten:

- Starterspakket: Dit informatiepakket laat een (potentiële) ondernemer kennismaken met de diverse aspecten van het starten van een onderneming. Het pakket bevat onder meer het Startersmagazine met actuele en praktische informatie, een handige Startersplanner en een overzicht van seminars voor startende ondernemers.
- Ondernemingsplan (cd-rom): De cd-rom helpt stap voor stap om ideeën over het opzetten van een eigen bedrijf uit te werken in een ondernemingsplan.
- Internet: Via www.kvk.nl is veel informatie over het starten van een bedrijf beschikbaar. De Kamer heeft ook een virtuele Ondernemersbeurs opgezet (www.ondernemersbeurs.nl). De Ondernemingsbeurs biedt hét actuele overzicht van bedrijven die te koop staan.
- Overige brochures/documenten: De Kamer beschikt over tal van andere (gespecialiseerde) brochures, maar ook over voorbeeldcontracten en –businessplannen.

B) Projecten

De Kamer is ook meer projectmatig betrokken bij het stimuleren van ondernemerschap. Het gaat daarbij onder andere om:

West TOP

Stimulering ondernemerschap op het platteland (zie www.westtop.nl). Er wordt van alles van een starter verwacht: het schrijven van een ondernemingsplan, het vinden van de benodigde financiering en geschikte huisvesting en natuurlijk het vinden van de eerste klanten. De ervaring laat zien dat veel startende ondernemers wel een steuntje in de rug kunnen gebruiken op deze punten. West TOP heeft een programma samengesteld dat een complete ondersteuning biedt die nodig is om ideeën werkelijkheid te laten worden.

Starterspas

Ondernemen is dromen, durven, denken, maar vooral doen. De StartersPas van Kamer van Koophandel helpt bij de start van een bedrijf. De StartersPas geeft toegang tot een pakket aan voordelen. Individuele begeleiding, collectieve bijeenkomsten, netwerkmogelijkheden en andere voordelen. Hiermee is men verzekerd van een goede voorbereiding op de start en wordt de kans van slagen als ondernemer vergroot. Voor meer informatie zie: www.starterspas.nl.

Starterslift

Starterslift is bedoeld voor innovatieve startende ondernemers. Met startend worden ondernemers bedoeld die minder dan 5 jaar bezig zijn met hun onderneming. Het kan gaan om ondernemers die net zijn gestart en wel een steuntje in de rug kunnen gebruiken, of om ondernemers die met een idee rondlopen en met behulp van Starterslift een ideale start willen maken. Alleen ondernemers met een nieuw, uniek idee komen in aanmerking voor de ondersteuning. Voor meer informatie zie: www.starterslift.nl.